СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СІМЇ»

Компонента освітньої програми – ***обов'язкова*** (*3 кредити*)

Освітньо-професійні програми	Практична психологія Соціальна психологія
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Факультет	педагогіки, психології та соціальної роботи
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Гуцуляк Наталія Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології https://pract-psy.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/hutsuliak-nataliia-mykhailivna/
Контактний телефон	+38(095) 4357643
E-mail:	n.guzulyak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=347
Консультації	понеділок 14.30-16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Процес трансформації сучасної сім'ї, як соціального інституту, супроводжується тривожними ознаками її дезорганізації – збільшення кількості розлучень й сімейно-побутових порушень, зниження рівня народжуваності, послаблення виховного потенціалу сім'ї тощо. У зв'язку з цим одним із важливих напрямків діяльності майбутніх психологів є надання сім'ї психологічної допомоги. Ефективність даної роботи значною мірою залежить від особистості психолога, його життєвої позиції, поглядів, що мають ґрунтуватися на науковому підході до вивчення сім'ї.

Курс «Психологія сім'ї» призначений сформувати систематизоване уявлення про еволюцію шлюбно-сімейних відносин, розкрити особливості життєвого циклу сім'ї та закономірності її динаміки, висвітлити чинники дестабілізації шлюбно-сімейних відносин, окреслити модель психологічно здорової сім'ї. Даний курс є необхідною складовою частиною освітньо-професійних програм «Практична психологія», «Соціальна психологія» й органічно доповнює перелік дисциплін, запропонованих для засвоєння студентами.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологія сім'ї»: ознайомлення майбутніх психологів із тенденціями розвитку сучасної сім'ї на основі історичного аналізу її, як соціального інституту; розуміння ними об'єктивних і суб'єктивних умов її функціонування та способів підтримки благополучних відносин між її членами.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ СІМ'Ї ЯК МАЛОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ	
Тема 1.	Предмет та стан розвитку психології сім'ї.
Тема 2.	Особливості і функції сучасної сім'ї.
МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ	
Тема 3.	Готовність молоді до шлюбу і сімейного життя.
Тема 4.	Подружня сумісність, її види та рівні.
Тема 5.	Особливості сімейного спілкування. Сімейні конфлікти.
Тема 6.	Порушення функціонування сучасної сім'ї.
МОДУЛЬ 3. СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ	
Тема 7.	Сім'я та її вплив на формування особистості дитини.
Тема 8.	Вплив сімейних взаємовідносин на виникнення поведінкових девіацій неповнолітніх.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, інтерактивного навчання, технології студенто-центрованого навчання.

При вивченні навчальної дисципліни незалежно від форми викладання (очна чи дистанційна) використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні та практичні. Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти систематизувати набуті знання. Під час семінарських занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання. Також під час проведення семінарських занять використовуються інтерактивні методи, зокрема навчання в парах, робота в малих групах, акваріум, навчаючи-вчусь, мозкова атака. Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і спрямована на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

***Поточний контроль*:** усне опитування, тестування, практичні завдання, самостійна робота, реферат, есе, підготовка індивідуальних (групових) науково-дослідних завдань.

Підсумковий контроль – іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✔ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/jxdbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf

✔ «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сімейний кодекс України.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text

2. Сімейні відносини та війна (з виступу Оксани Сиченко на 21 Конференції Ризького інститута гештальт-терапії).
https://migis.ua/articles-for-gestalt-therapists/simejni-vidnosini-ta-vijna

3. Лютак О.З. Термінологічний словник з курсу «Психологія сім'ї»: для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Психологія».
https://library.nusta.edu.ua/depository/%D0%9E%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3i%D1%8F_%D1%81i%D0%BC%60%D1%97.%20%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA.%20%D0%9B%D1%8E%D1%82%D0%B0%D0%BA%20%D0%9E.%D0%97..pdf

4. Методичні рекомендації щодо надання першої психологічної допомоги сім'ям з дітьми, дітям, які перебувають/перебували у зоні збройного конфлікту
https://dszn-zoda.gov.ua/content/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0

%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%88%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8-%D1%81%D1%96%D0%BC%D1%8F%D0%BC-%D0%B7-%D0%B4%D1%96%D1%82%D1%8C%D0%BC%D0%B8-%D0%B4%D1%96%D1%82%D1%8F%D0%BC-%D1%8F%D0%BA%D1%96

5. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології.
http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf__tid=All
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Наукові ресурси.
http://nbuv.gov.ua/node/1539

8. Проект ELibUkr (Електронна бібліотека України). Ресурси відкритого доступу.

https://lib.nuos.edu.ua/%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8-%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D1%83-2/

9. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM).

https://oai.org.ua/

10. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
http://www.library.chnu.edu.ua/ index.php?page=/ua/02infres

11. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка
https://www.library.cv.ua/

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Психологія сім'ї» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://pract-psy.chnu.edu.ua/napriamy-diialnosti/navchalno-metodychna-diialnist/sylabusy-ta-robochi-prohramy-navchalnykh-dystsyplin/